

Leerrede over Psalm 106: 7 en 8, uitgesproken ter gelegenheid van de nationale dankdag op zondagmiddag 19 augustus 1945 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

*Doch Hij verlostte ze om Zijns Naams wil,
opdat Hij Zijne mogendheid bekend maakte.
Psalm 106 : 8.*

Zingen: Psalm 60: 1 en 2.

o God, hoe hebben wij getreurd,
Door U verstoten en gescheurd!
Gij zijt op ons vergramd geweest;
Keer weer tot ons, wij zijn bevreesd.
Gij hebt, O Heer, het ganse land
Geschud, gespleten door Uw hand;
Het wankelt, het gevoelt Uw slagen;
Ai, red, genees het van zijn plagen.

Gij hebt Uw volk een harde zaak
doen zien, door Uw gestrenge wraak;
Door twist op twist het land gekrenkt,
En ons met zwijmelwijn gedrenkt.
Maar nu hebt Gij een heilbanier,
Tot roem van Uw geducht bestier,
Hen, die U vrezden, op doen steken;
Zo is Uw waarheid ons gebleken.

Lezen: Psalm 60.

We hebben dan in dit morgenuur het 7de vers verhandeld van Psalm 106 en hebben de tijdsomstandigheden en hetgeen achter ons ligt in 't kort aangestipt en gezegd, dat God, als Schepper en Regeerder van alles, Die ook alles onderhoudt, ons verlossing heeft geschonken. Hij is het, Die de oorlogen doet ophouden, zoowel hier in ons vaderland en in het westen, als in het verre oosten en onze overzeese gebieden. Daar komt Hem de eer van toe. Tevens hebben we aangetoond, hoe ernstig het er bij gestaan heeft, ook met het Christendom, als de almachtige God de wapenen der geallieerden niet had gezegend en de Nazi-macht had ten gronde gebracht.

Laten we het schrikbewind, met al de ellenden er aanverbonden, nooit vergeten, en het in de harten en gedachten van onze kinderen levendig houden, om met elkander te waarderen, dat we onze eigen regering weer mogen hebben en ons vorstenhuis weer in ons midden is. Het is een gave Gods, een verbeurde weldaad.

Als Christenen belijden we: "God heeft de overwinning gegeven; Hem komt de ere toe".

We zeggen dat niet met geringschatting van de dappere strijders. Ere wie ere toekomt! Er zijn heldendaden verricht, wonderen van beleid en dapperheid, wat we niet uit het oog mogen verliezen. Maar we weten uit onze vaderlandse geschiedenis, van Prins Maurits, waar een dichter van zong: "Nog eeuwen na, o Nieuwpoorts helden, zal 't nageslacht uw roem vermelden", dat, toen de slag gewonnen was, hij naast zijn paard op de knieën neerviel en God dankte voor de overwinning en Hem de eer gaf.

Zo merken we aan, dat God mensen gebruikt om Zijn raad uit te werken, tot heil van 't algemeen en ze daartoe begiftigt met buitengewone gaven. We denken in dezen met hoogachting aan den President der Verenigde Staten van Amerika, Roosevelt, bedeed met buitengewone gaven van verstand en beleid, en bezien de zaak zó, dat God Almachtig hem gebruikte als een instrument in Zijn hand.

Maar bij alle grootheid, zijn persoon eigen, komt voor den dag: "Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren" en hij werd door den dood weggenomen; zijn taak was afgedaan.

Minister-president Churchill, een man met buitengewone capaciteiten. Met welk een vaste hand leidde hij niet door de grootste stormen van tegenspoeden henen; door bloed en tranen, naar de overwinning. Er is verkiezing, en hij wordt ter zijde gesteld door het volk. God regeert! Wij zeggen, dat hij zulke buitengewone mensen gebruikt als instrumenten in Zijne hand; is hun taak volbracht, dan gebeuren zulke onvoorziene omstandigheden.

Dat God ons ogen geve om te zien, zoo geven wij Hem, en Hem alleen, ere.

Nu verhandelen we nog het 8ste vers uit Psalm 106, maar vooraf zingen we Psalm 66: 4 en 5:

Looft, looft den Heer der legerscharen,
o volken, heft een lofzang aan;
Hij wil ons in het leven sparen,
Ons hoeden op de steilste paàn.
Voor wank'len onzen voet bevrijden.
Gij hebt ons voor een tijd bedroefd,
En ons gelouterd door het lijden,
Gelijk het zilver wordt beproefd.

Een net belemmerd' onze schreden;
Een enge band hield ons bekneld;
Gij liet door heerszucht ons vertreden;
Gij gaaft ons over aan 't geweld.
Hier scheen ons 't water t' overstromen ;
Daar werden wij gedreigd door 't vuur;
Maar Gij deed ons 't gevaar ontkomen,
Verkwikkend ons ter goeder uur.

"Doch Hij verlostte ze om Zijns Naams wille."

God had Zijn verbond opgericht met Abraham en zijn zaad en had ingesteld de besnijdenis als een teken tussen Hem en hun tot in eeuwigheid. Nu staat er, dat God Zijn verbond gedenkt tot in eeuwigheid en Hij heeft nagelaten: "Als Mijn volk zich schuldig kent, zal Ik aan mijn verbond gedenken". Nu mag wellicht deze zwarigheid in uw gedachten oprijzen: "Maar het gebeurde toch in Israël, dat . we niet lezen van schuld en God toch verlossing gaf. Hoe moet dat nu aangemerkt worden?" Die lieve Jehova heeft ons dat geopenbaard, om de verslagen harten van schuldigen te troosten' en te sterken, als ze in hun onwaardigheid moeten bekennen, dat God ze naar recht kan vergeten en laten omkomen, daar ze zich dat waardig gemaakt hebben door hunne zonden. Maar Hij is een soevereine Majesteit, om in Zijn lankmoedigheid - zijnde die goedheid Gods waarin Hij de welverdiende straf van over ons uitstelt en genade bewijst- Zijn liefde aan ons te openbaren. Dat wordt ons in den tekst genoemd: "Hij verlostte ze om Zijns Naams wil".

Ons volk werd eertijds ook wel genoemd: het Israël Gods van het westen. De grondlegger van onze vrije burgerstaat, Prins Willem I, sprak eens, dat, aler hij op zich nam de leiding van de verdrukte Nederlanden, hij een verbond gesloten had met den oppersten Potentaat aller potentaten, en de Staten-Generaal hebben eenmaal den koning Philips II afgezworen als een tiran, om zich te houden aan Gods woord, opdat God hier gediend kon worden naar Zijn woord en met een goede consciëntie. En God heeft menigmaal bewezen, als Nederland zich schuldig kende en zich verootmoedigde (denk maar eens aan 1672), dat Hij aan zijn verbond gedacht. Al was de regering machteloos, het volk radeloos en het land reddeloos, nochtans gaf Hij uitkomst. Maar met Napoleon was er geen schuld! God gaf uitkomst. Was er nu schuld en vernedering, gelijk het wel betaamde?

Neen. Er waren er wel enkelen onder Zijn volk, die hun schuld en des volks misdaden beleden voor God, maar hoe is het in 't algemeen? De waarheid Gods is als 't ware teloor. Dat God zondaars aanneemt en in Christus door Zijn Geest wederbaart en vernieuwt, wordt zelfs in vele kringen, die spreken van de oude waarheid, verloochend, doordat gezegd wordt: "het oordeel rust zoo zwaar en God is met Zijn Geest dermate geweken, dat zulks zo niet meer gekend en beleefd wordt als vroeger", hetgeen is een oneer voor Christus en een loochening van Zijn Koninklijk ambt. Immers is Hij gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid. Dus dan moeten we aanmerken, dat de mensen veranderd zijn en dat dat gezegend werk niet meer wordt gezocht, zoals God dat van ons vraagt.

Anderen spreken van: "Men moet geloven, want Christus is voor zondaars gestorven". Dat is Rooms en Remonstrants. De Roomsens immers leggen dat in handen van de mens, n.l. van den paus. De kardinaal, dien de paus op Luther afzond om met hem te redetwisten, haalde daaromtrent aan de beslissing van paus Clemens VI: "De Heere Jezus Christus heeft dezen schat verworven door Zijn lijden".

"Ja", zei Luther, "maar overdenk en weeg deze, woorden nauwkeurig; oorzaak en gevolg zijn zeer verschillende zaken". Hij bedoelde: op Golgotha ligt de oorzaak, daar is de zaligheid verdiend, maar het gevolg is, dat we de toepassing van de verworven weldaden op Golgotha in toepassing door den Heiligen Geest aan onze ziel genieten.

Dus we zien, dat het in de kerk niet in orde is met Christus, Die geëerd wil wezen zoals het in het Woord is geopenbaard. Nochtans, God heeft redding gegeven. Ook erkennen we, dat die zuchters, die aan den troon Gods hangen met alles, zekerlijk wel zijn de kurken waar het alles nog op drijft. Maar wie zijn we in onszelf? Als God ons in ons zuchten aanmerkt, dan is het in Christus. Daarom: "Hij verlost ze om Zijns Naams wil", wat sluit dat in? Die hoge Majesteit heeft Zijns gelijke niet; is alleen God en heeft daarom geen naam nodig om Hem van anderen te onderscheiden. Nochtans, omdat de afgodendienaars hun eigengemaakte god met Hem willen gelijkstellen, heeft die Majesteit Zich, om Zich temeer van de afgoden te onderscheiden en Zich aan Zijn volk bekend te maken, door een naam voorgesteld, gelijk Hellebroek zegt in zijn vragenboekje. Doch daar die hoge Majesteit één oneindig en volmaakt Wezen is in Zichzelf, zoo is het onmogelijk Zijn Wezen in één naam uit te drukken, als Die alle uitdrukking en bevatting te boven gaat. Zo hebben wij door Gods naam te verstaan: de enig ware God, zoals Hij Zich in Zijn volmaaktheden en deugden bekend maakt naar buiten, als de God van den zondaar, waarin Hij op 't heerlijkst in Zijn deugden en volmaaktheden openbaar wordt. Daarom had Israël te vrezen dezen heerlijken en vreselijke Naam, den Heere zijn God. Toen Mozes vraagde naar Zijn naam, sprak Hij: "Ik zal zijn die Ik zijn zal". Hij gaf ons Zijn Zoon, in Wiens binnenste Zijn naam is en Die, met Zijn woorden, daden, lijden en heerlijkheid, des Vaders naam geopenbaard heeft aan de mensen, die Hem de Vader gegeven heeft. Ook hebben wij de prediking Zijns woords en ingestelde dienst, in welke Zijn volk als in de naam van den Heere zijnen God wandelt.

We verstaan dus door Gods naam: al hetgeen waardoor Hij Zichzelf openbaart en bekend maakt, gelijk ook de naamwoorden Heere en God, Jehóva, Heere de Algenoegzame, Elohim, de sterke God.

We lezen van Mozes, dat hij zeide: "Toon mij nu Uwe heerlijkheid". Doch Hij zeide: "Ik zal Mijn goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan en zal den naam des Heeren uitroepen voor uw aangezicht, maar Ik zal genadig zijn wien Ik zal genadig zijn en Ik zal Mij ontfermen wiens Ik Mij ontfermen zal". Hij zeide voorts: "Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien, want Mij zal geen mens zien en leven". De Heere zeide voorts: "Zie, daar is een plaats bij Mij; daar zult gij U op de steenrots stellen", waar toch zeker bedoeld wordt: de steenrots Christus, de saffieren van Zijn lijden en gehoorzaamheid, de grond waarop we staan voor God. Daarbuiten moeten we verzinken. En God zeide verder: "En het zal geschieden, wanneer Mijne heerlijkheid voorbij zal gaan, zo zal Ik u in een klove der steenrots zetten (Christus wonden, waardoor we de vrede genieten met God) en ik zal u met Mijne hand overdekken (wat kan daar anders bedoeld worden dan den Heiligen Geest op ons; dat sluit dus in: onder ons, om ons, boven ons, God, te prijzen tot in eeuwigheid; ingesloten in Hem, alles van de wereld buiten), totdat ik zal voorbijgegaan zijn, en wanneer Ik Mijne hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijne achterste delen zien, maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden". God laat Zich kennen in Zijn werken, als zijnde Zijn achterste delen. "De Heere nu kwam nederwaarts in een wolk, en stelde zich aldaar bij Hem, en Hij riep uit den naam des Heeren. Als nu de Heere voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: Heere Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid". God noemt dat dus den naam des Heeren uitroepen: *barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid*. Als we dan lezen: "Doch Hij verlostte ze om Zijns naams wil", zo moeten we bij deze vijf zaken stilstaan.

Ten eerste: *barmhartig*. Wat is dat? We lezen veel in 't Woord barmhartig en barmhartigheid. De mens toch is door de zonde zo'n rampzalig schepsel geworden, dat buiten satan zijns gelijke niet is te vinden: ongeschikt tot enig geestelijk goed en geneigd tot alle kwaad, zodat er van onze zijde niets is te verwachten, nu niet en in der eeuwigheid niet. Wordt dat gekend, zo is onze staat een alleszins droevige staat. De mens is God kwijt, de gemeenschap met Hem, de Fontein alles goeds, en nu uit of van onszelf nooit meer in die gemeenschap. O, wat een jammer, als we dat leren kennen, en moeten gaan weklagen: "Wee onzer, dat we zo gezondigd hebben". Kunnen we nu nergens heen, dan rest daar alleen Gods liefde en genade, daar Hij ons in Zijn woord nodigt, het tot Hem te wenden tot behoudenis. Nu leert de ellendige zondaar, die de toevlucht tot Hem moet nemen, dat, daar we geen uitweg meer weten, God barmhartig is over ellendigen, en zij bevinden die goedheid Gods omtrent ellendigen, dat Hij ze uit vrije liefde dient in hun staat en geval. Nu moeten wij de zaak niet zodanig nemen, dat dat wel eens voorvalt, dat God Zijn barmhartigheid bewijst, neen, maar barmhartigheid is een eigenschap, een deugd in 't Goddelijk wezen.

Ellendigen kunnen gaan ervaren, als er geen uitweg voor hen overblijft, dat hun Schepper zo'n alleszins dierbaar en volzalig wezen is. Laten we daarom leren : "Gedraagt u als ellendigen".

De tweede zaak is: *genadig*. Gods genade is. tweërlei; zij is of algemeen omtrent allen, of bijzonder en zaligmakend omtrent de uitverkorenen alleen, zijnde die goedheid Gods, waardoor Hij zonder inzicht van des mensen waardigheid hem weldoet.

Nu, welke waardigheid was er in ons, wat in ons volk, dat God onze banden verbrak, dat Hij ons uitkomst gaf? De oorzaak kunnen we bij onszelf niet vinden, want die is er niet. Dus dan moet de oorzaak in God zelf gezocht worden.

Dat we dan persoonlijk voor onszelf die oorzaak bij Hem zoeken en leren opmerken, opdat we in liefdebrand tot zo'n liefderijken God worden ontstoken, Die we tot toorn verwekten door onze zonden, maar Die in den toorn nog gedenkt des ontfermens.

Ach, dat we dan nog bewogen werden om den Heere onzen God lief te hebben met ons ganse hart, met onze ganse ziel en met al onze krachten. Dat zulks algemeen nog eens gekend werd; bij ons Vorstenhuis, bij onze overheid en bij ons als onderdanen! Dat zou ons zekerlijk nooit berouwen, Dan zou die Majesteit zekerlijk ook onder ons nog dit woord bevestigen: "Ik heb lief, die Mij liefhebben", en "die Mij eren, die zal ik eeren". O, dat Hij dat nog door Zijn lieve Geest in onze harte werke!

De derde zaak is: *lankmoedig*, zijnde die goedheid Gods, waardoor Hij de welverdiende straf uitstelt, om den één tot bekering te brengen en den ander te overtuigen en alle onschuld te ontnemen, zodat men in het gericht Gods op duizend vragen niet één zal kunnen antwoorden. Voorwaar is dit een zaak om er mede tot onszelf in te keren. Nederland heeft straf verdiend, heeft zich niet gewend tot Hem, "Die slaat en heelt", heeft zich niet bekeerd in wederkering tot den God onzer vaders. Hoe staan we nu zelf daaronder? We kunnen vroompjes praten: het zou zus en zoo moeten zijn; kritiek uitoefenen op andere partijen, of personen afkammen: zeggen: "het moet zó wezen" en "daar moet het komen", maar hoe zijn we zelf? Steek de hand eens in eigen boezem! Hoe hebben we het gemaakt in dezen vreselijke tijd die achter ons ligt? In dezen historisch onvergetelijke winter: schier alle jongens én mannen tussen de 17 en 40 jaar weg, geen licht, geen kolen, geen eten!

Hebben we getracht bij al de ellende en het leed dat we hadden, om bij onzen naaste, waar nog groter leed was, te lenigen zo veel we konden? Of maakten we gebruik van de ellende om ons te verrijken met zwarten handel, ten koste van onzen naaste? Geen ding is verborgen voor het alziend oog van Hem, met Wie we te doen hebben.

Straks moeten we verschijnen voor Zijn rechterstoel en rekenschap geven van alles wat door het lichaam is geschied, hetzij goed, hetzij kwaad.

Nu is Gods lankmoedigheid groot, maar tot hoe lang strekt Gods lankmoedigheid? Dat we daar dan ten zeerste rekening mede houden en ons de tijd benutten om bekering ten leven te zoeken bij Hem, waar het te vinden is en alzo ons voordeel doen met wat die lieve Jehova aan ons besteedt; om niet ons eigen leven te leven en in de zonde door te gaan en onzen nek te verharderen, want dan zullen we schielijk verbroken worden. O, wat zal dat een vreselijk lot zijn; dat zal voor ons zeker een dubbel oordeel uitmaken.

De vierde zaak is: *groot van weldadigheid*. Hoe was bij een ieder verstandig mens de gedachte? Als in Noord en Zuid-Holland gevochten moet worden, blijft niet één steen op den andere! En wie zal er nog levend overblijven? Alles door het zeewater overstroomd (daar al de dijken ondermijnd waren), overal dynamiet en mijnen, om alles op te blazen. In 't kort: een algehele ondergang was het einde geweest van ons van God afgeweken volk. Alles liep tot den dood toe gedrukt, machteloos, zwart van magerheid.

Het eten dat de centrale keukens verstrekten, was meer water dan soep en dan één halve liter. Het stukje brood per week was dikwijls nog niet te verkrijgen. Het eten dat er nog was, zagen we door de Duitsers wegvoeren. En bij dat alles konden we ons steeds ergeren als er in de kranten stond, dat onze regering in Engeland de schuld was van den honger, omdat die had bevolen aan het treinpersoneel om het werk te staken. Dat was ook dadelijk geschied, al het personeel was ondergedoken en nu konden ze met de treinen niets meer wegvoeren of ze moesten ze zelf van personeel voorzien. Hoe ze waren, bleek wel hieruit: toen er velen waren, die (met slechte fietsen, of te voet met wagentjes) naar de noordelijke provincies gingen om aardappelen en rogge te halen, moesten zij, die soms het ongeluk hadden in Duitse handen te vallen, alles afgeven.

Wat door de voedselvoorziening werd gedaan, om schepen met eten naar hier te brengen, trachtte men tegen te werken waar het mogelijk was, dikwijls beslag leggende op de schepen en de bemanning, om ze naar Duitsland te transporteren. Waarlijk, de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.

Maar welk een liefdevol wezen is onze God, groot van weldadigheid. Immers, Hij regeert alles en formeert aller hart. Zo zien we dan ook daarin op God, dat Hij de geallieerde opperbevelhebbers deed besluiten, Duitsland in zijn eigen land te verslaan en hier de boel te laten zitten.

Daardoor is het, dat we wel veel honger hebben geleden, maar de vreselijkheid van de oorlog niet in deze lage landen is uitgewoed en wij dan nog in leven zijn en onze provinciën niet door het zeewater zijn overstroomd. Hij heeft bewezen te zijn: groot van weldadigheid. Toen de nood op 't hoogst was, was de redding nabij.

De eerste Maandag toen de vliegtuigen eten kwamen brengen, was er juist een ontzettende regenbui; ik reed op de fiets, er was niemand op straat; opeens komt er een viermotorige bommenwerper boven me heen en stak er een de hand uit de cabine en zwaaide aan me. Ik berstte in tranen uit, nam m'n hoed af en zwaaide daarmee terug en tegelijkertijd steeg deze bede op uit mijn hart: O God, gedenk U dien man, als hij op z'n stervenssponde ligt. Nu hebben we in zoverre weer genoegzaam eten. Dat we daar dan in zien, dat God weldoet, groot is van weldadigheid en wij er door bewogen worden het tot Hem op te steken. Vóór de oorlog werd het brood, als het een dag oud was, soms op straat geworpen; er was toch genoeg. Het riep om wraak tot God. Hij doet ons niet naar onze zonden. Ja, wat zouden we niet kunnen gaan opsommen van Zijn grote weldadigheid, die Hij aan ons, onwaardigen heeft betoond! Nu, genoeg dan over dit punt.

Nu hebben we nog het vijfde: *waarheid*. Hij is de God der waarheid, heeft Zichzelf in Zijn woord aan ons bekend gemaakt, en daar Hij de God der waarheid is, houdt Hij zich stipt in alle! opzichten aan Zijn woord. Bij alle onbestendigheid op dit benedenrond, weten we, dat dat bestendig is. "Uwe getuigenissen zijn zeer getrouw" zegt de Psalmddichter in den 93sten Psalm. Zo is het. Er wordt dikwijls gezegd: God kan alles. Ja, dat is ook waar, maar één ding kan God niet, omdat Hij en Hij alleen God is, en dat is "liegen". Daarom houdt Hij zich ook hierin aan Zijn woord dat, daar er bij ons geen redenen zijn, waarom Hij dat doen kan - te weten uitkomst en redding schenken (want wij hadden ons onze ondergang waardig gemaakt) - Hij redenen heeft genomen uit Zichzelf, willende Zijn naam verheerlijken door Zijn werken, als die Almachtige en alleen wijze God, gelijk er in den tekst staat: "opdat Hij Zijne mogendheid bekend maakte". Laten we daar dus ten zeerste op letten, hierin ligt de gehele zaak verklaard, waarom Hij alzo met ons gehandeld heeft.

Nu treedt ook vanzelf dit op den voorgrond: daar Hij ons Zijne mogendheden bekend maakte, en we dat in daden zien, ligt er op ons een zeer grote verantwoordelijkheid. Wat doet ons volk met de bemoeienissen die God met ons maakt? En persoonlijk: wat doen we daar zelf mee? Dat is de zaak waar het nu op aankomt. Gods woord leert ons, en ik betuig het openlijk op dezen dankdag, dat, als het nu niet is, dat we zo'n lieve Jehova eren met de ere die ons betaamt jegens Hem, de bemoeienissen die Hij aan ons heeft bewezen, niet ter harte nemen, dit dan de grondslag zal leggen, dat de zegeningen ons ten vloek, en Zijne liefde ons tot groter ellende zal worden, want God laat niet met Zich spotten. Bewaart dit woord dan in de zin van uw gedachten en weet wat u betaamt in deze zaak.

Nu kan er wel heel vroom gezegd worden: "Ja, maar wat is een mens toch, hè?" Ja, dat weet ik ook wel, maar daarmee zijn we niet klaar. Wij zijn en blijven de verantwoordelijke schepselen. We staan met God in rekening. Hangen we Hem aan? Zijn we in gebed en smeking bekend aan den genadetroon, voor onszelf, voor land, volk, kerk en overheid?

De overheid betreffende, dat is altoos zoo geweest, dat daar kritiek op uitgeoefend is, maar betaamt dat een Christen? Ge zult zeggen: "Ben je het dan maar in alles altijd eens?" Dat is een andere zaak. Maar kunnen wij beter regeren? Weten wij al de moeilijkheden? Zien wij die onder 't oog? De zaak is: wat hebben wij als Christenen te doen? Dan leert ons Paulus in den brief aan Titus: "Vermaan hen, dat zij de overheden en machten onderdanig zijn, dat ze daaraan gehoorzaam zijn, dat ze tot alle goed werk bereid zijn", en in "den brief aan Timotheüs: "Ik vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen, voor koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat we een gerust en stil leven leiden mogen, in alle godzaligheid en eerbaarheid, want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker, Welke wil, dat alle mensen zalig worden en tot kennis der waarheid komen". Zo weten we dan daaruit, wat we te doen hebben. We hebben nu ervaren, wat het, is, geen eigen regering te hebben en onder de knoet te zitten van een vreemde overheerser. Het is begonnen met mooie woorden, maar geëindigd met wrede, verschrikkelijke daden. Nu is de wettige regering weer in ons midden.

Ons vorstenhuis is Nederland als een gave van God gegeven.

Ons land heeft de grootste vrucht er van ervaren in tijden van nood. De Duitsers hebben ons volk willen opzetten tegen de handelingen van Koningin en overheid. Ze hadden het wel graag gewild, dat zij hier gebleven waren, om ze als gevangenen te behandelen en er mede te doen wat ze wilden. Nu hadden ze geen kans en onze vorstin heeft met haar ministers de strijd tegen den vijand kunnen voortzetten. En nu komt er voor den dag wat er gedaan is. Hare Majesteit is met grote eer uit de ballingschap in het vaderland weergekeerd, geëerd en geacht door de gehele wereld, waar wij als Nederlanders trots op kunnen zijn.

Nu, wat ik verkeerd doe, moet ik zelf boeten en ik moet daar rekenschap van geven. Alzo ook onze overheid. Maar ons past het, met hunne zwakheid en gebreken geduld te hebben, naar de leer in onzen Catechismus vervat, en hun welzijn in gebed bij God te zoeken.

Wij zeggen dan: God heeft ons redding geschonken en onze eigen regering wedergegeven.

Hoe past ons nu eenheid, en onze overheid en ons vorstenhuis te steunen in hun moeilijken taak, die zoo bij uitnemendheid groot is; daar alles uit zijn verband is, bij de jeugd vandaan te beginnen. We zouden kunnen gaan opsommen, daar zelfs het onderscheid tussen mijn en dijn niet meer gekend wordt, en met alles van den grond vandaan moet worden begonnen met opbouw. En hoe kan dat zonder en buiten den zegen des Heeren, waar alles van afhangt?

Niemand behoeft dus ledig te gaan, maar laten we allen deze spreuk voor ogen houden: "Bidt en werkt".

Hoe is het, met de kerk gesteld en met Gods volk! Hoezeer is noodzakelijk de Geest van God! Want er is veel allerhande geest, maar hoe schaars is Gods Geest werkende, ook in ons midden, in overtuiging en wederbaring, in inzetten in dat Koninkrijk en in onderhouding. En waar Gods Geest gemist wordt, daar komt de geest van den mens boven en daarvan komt niet veel goeds voor den dag. Daar dan belangen zijn: "Uw Koninkrijk kome", die staan in zichzelf machteloos. Dat we dan de kerk van den ouden dag nabidden: "Kom aan, noordenwind, en gij zuidenwind, doorwaai mijnen hof".

Op kerkelijk gebied in het algemeen is het nog hetzelfde kenmerk van de laatste eeuw: scheuring en verdeeldheid. In de Hervormde Kerk, de kerk van onze vaders, zijn verblijvende dingen werkende, die we in spanning afwachten.

Hoe zal het zich daar verder gaan ontwikkelen? De Haagse synode heeft afgedaan, met een overmachtige meerderheid met behoefte aan een synode met een belijgend karakter, gelijk aan de Dordtse Synode.

Laatst las ik een boekje van Dr. Kraemer over Kerkherstel en toen pakte dit m'n hart in, dat hij o.m. zeide: Laten we eerst contact en gemeenschap zoeken met Christus in een levend geloof, en daaruit eens spreken wat ons in de kerk van Christus te doen staat.

Och, dat toch Gods Geest nog eens Zelf krachtig eenheid werkte in onderwerping aan Christus en Zijn woord, en dat al die ellende en dat lopen voor eigen huis eens ophield. Wat zou dat een uitkomst zijn.

Ik eindig dan. Dat God zelf door Zijn Geest en genade dit gesprokene achtervolge en heilige tot eer Zijns Naams, en een ieder wete wat hem past en betaamt, tot eer van Zijnen heiligen naam en goedheid.

Dat ook de stromen bloeds, die voor onze vrijheid hebben gevloeid, tot ons spreken, om ons als Nederlanders waardiglijk te gedragen en de herkrege vrijheid ons tot ernst aanspore om er ons voordeel mede te doen en welvaart in gebed en smeking bij God te zoeken, liefhebbende den Heere onzen God en onze naaste als onszelf, om dat niet alleen met woorden, maar in daden tegenover elkaar te bewijzen. Om dan niet maar eens een dankdag te hebben in het openbaar door de Regering gewild, maar dat wij dankbaarheid bewijzen in onzen handel en wandel en ook daaruit onzen naaste voor Christus gewonnen worde.

Dat God ons dat geve, om:

. door Zijn gunst geleid
èn zegen èn gerechtigheid
van God, den God des heils, t' ontvangen.
Dat 's Jacob, dat is 't vroom geslacht,
hetwelk God vreest, zijn hulp verwacht,
en zoekt Zijn aanschijn met verlangen.

We geven dan Gode de eer, als die het alles heeft gewrocht boven bidden en denken, en besluiten dán met de weldaden die Hij heeft geschonken in Hem, uit Wien, door Wien en tot Wien alle dingen zijn. Hem dan alleen de eer, want dat komt Hem toe. .

Schenke ons dan de God aller genade en barmhartigheid Zijn onmisbare zegen over dit gesprokene, om Jezus' wille. Amen.